

אין מחזיקין בנכסי בורח –

One cannot make a חזקה in the properties of an escapee

OVERVIEW

רב ruled that a חזקה which is made on the property of a בורח is not a valid חזקה, since the בורח cannot come and be מוחה in the presence of the מחזיק (for רב agrees with ר"י that מחאה שלא בפניו לא הוי מחאה). תוספות discusses what is meant by בורח, and how we justify this ruling of רב.

בבורח מחמת ממון¹ איירי דאי מחמת מרדין בהא לא פליג שמואל כדמוכח בסמוך² –
We are discussing one who runs away for monetary reasons, however if he is בורח on account of murder, שמואל would not argue with רב in such a case, as is evident shortly in the גמרא.

ודוקא בבורח אבל באיניש דעלמא הויא חזקה שיכול לבא למקום שמחזיק שם ולמחות –
And it is specifically regarding a בורח that you cannot make a חזקה on his properties, however by a regular person who is not living there, it is a valid חזקה, since that person can come to the place where he is making the חזקה and protest -
אבל בורח אינו³ רשאי⁴ לבא במקום שעומד לא הויא מחאה⁵ שלא בפניו –

However a בורח who is not able to come to the place where the מחזיק is staying, it is not a מחאה [for it is] שלא בפניו, and therefore the חזקה is no חזקה –

וסבר לה כרבי יהודה דקתני ויבא לשנה אחרת וימחה⁶ משמע שצריך למחות בפניו –
For רב agrees with ר"י who states in the משנה, 'and he (the מערער) will come the next (third) year and protest'; indicating that it is necessary to protest in the presence of the מחזיק.

מחאה שלא בפניו לא הויא מחאה ר"י maintains the previous assumption that questions תוספות

ואם תאמר ודלמא רבי יהודה נמי לא בעי מחאה בפניו –

¹ (רשב"ם ד"ה ומחאה) see מרא קמא owes money to people and so he ran away because he cannot pay them (see מרא קמא).

² רב rules (later on this עמוד) that בורח אין מחזיקין בנכסי בורח and the גמרא explains these seemingly contradictory rulings of רבא that בורח אין מחזיקין בנכסי בורח. If שמואל would argue with רב (even) concerning בורח מחמת מרדין and maintain that it is a חזקה; it is unlikely that רבא would rule like רב against שמואל since שמואל בממונא (against רב) the הלכתא כשמואל בממונא.

³ דאינו.

⁴ The word רשאי (which is usually translated as permitted) is to be understood here to mean able. There is no prohibition for the debtor to be by his creditors; he is just not able to appear because he is extremely concerned.

⁵ Others amend this to read מחאה דהוי שלא בפניו.

⁶ The expression ויבא לשנה אחרת וימחה indicates that the מערער must come personally to the מחזיק and be מוחה; otherwise the משנה would have written לשנה אחרת וימחה without the ויבא.

And if you will say; but perhaps ר"י does not require a מחאה בפניו -

והכי קאמר ויבא במדינה שהמחזיק בה וימחה -

And this is what ר"י is saying, 'and the מערער will come to the country where the מחזיק is and be מוחה' in that country (but not necessarily in the presence of the מחזיק) -

כגון אם הוא ביהודה יבא ביהודה וימחה שאז תשמע מחאתו⁷ -

For instance if the מחזיק is in יהודה (and the מערער is in אספמיה), the מערער will come to יהודה and be מוחה, for then his מחאה will be heard even though it is שלא
מחאה שלא בפניו הויא מחאה (even ר"י agrees that) בפניו, because

In summation; מחאה שלא בפניו הוי מחאה that רבנן ר"י agrees with the תוספות and when ר"י states ויבא לשנה אחרת, he means that he will come and be מוחה in the מדינה where the מחזיק is but not המחזיק.⁸

מחאה שלא בפניו הויא מחאה ר"י agrees to (with his proposal that תוספות anticipates a difficulty):

וכי תימא וכיון⁹ שחזקה נשמעת עד אספמיה¹⁰ גם המחאה תשמע עד אספמיה¹¹ -

And if you will say [that] since the חזקה is heard as far as אספמיה, we can assume that also the מחאה will be heard as far as אספמיה; תוספות concludes the difficulty -

ואי מחאה שלא בפניו הוי מחאה ליתבי אדוכתיה ולימחי¹² -

And if מערער (as תוספות suggested in his question), let the מערער sit in his place in אספמיה and be מוחה and it will be heard in א"י. The fact that he has to leave אספמיה (seemingly) proves that מחאה לא הוי מחאה -

In summation; the preceding וכי תימא assumes that a מחאה is heard the same as a חזקה is heard, and therefore we cannot assume that ר"י maintains מחאה שלא בפניו הוי מחאה, for then there is no need for him to leave אספמיה to make a מחאה, when he can make the מחאה in אספמיה and it will be heard in א"י, just as the חזקה in א"י was heard in אספמיה. This would answer תוספות question.

⁷ If we can assume that ר"י agrees that מחאה שלא בפניו is a מחאה (in the same מדינה), why does רב rule that אין מחזיקין מחאה שלא בפניו (even if he is in the same מדינה); let the מוחה be מוחה wherever he is (in the same מדינה) since מחאה בפניו הויא מחאה.

⁸ According to this view, the מחלוקת between the רבנן and ר"י will be that the חכמים maintain that if the מערער is in a different מדינה (like יהודה וגליל) there can be no חזקה since (the מחאה cannot be heard from there and) the מ"ק is not obligated to travel from יהודה to גליל. However ר"י maintains that (even) if the מ"ק is in אספמיה (much further than יהודה וגליל) nevertheless it is a חזקה, for the מערער is obligated to travel and be מוחה in the מדינה where the מחזיק resides.

⁹ The הגהות הב"ח amends this to read כיון (instead of וכיון)

¹⁰ We know that the חזקה is heard even in אספמיה since the משנה clearly states וילכו ויודיעוהו שנה.

¹¹ אספמיה מחאה from אספמיה, similarly the חזקה reaches from א"י to אספמיה, just as the חזקה (presumably) means that just as the חזקה reaches from א"י to אספמיה, similarly the מחאה from אספמיה will reach א"י.

¹² According to this understanding, the מחלוקת between the רבנן and ר"י is that the רבנן maintain מחאה בפניו הוי מחאה, and משב"פ הוי מחאה בפניו. In addition the רבנן maintain that one is not obligated to travel (מעיר לעיר) to make a מחאה (if it cannot be heard), while ר"י maintains the מערער is obligated to come from אספמיה and be מוחה בפניו.

rejects this assumption (of the תימא) that a מחאה is equally known as a חזקה:

הא ליתא דאי כל מקום שחזקה נשמעת גם המחאה נשמעת –

This assumption (that wherever you can hear the חזקה, you can also hear the מחאה) is not so! For if we were to assume that wherever the חזקה is heard, the מחאה is also heard and there is no difference between the publicity of a חזקה and the publicity of a מחאה –

אם כן היכי מוכח לעיל¹³ דלרבנן מחאה שלא בפניו היא מחאה –

If indeed this is so, how did the גמרא prove earlier that the רבנן of ר"י maintain מחאה שלא בפניו היא מחאה –

אימא דלעולם דלא¹⁴ הוי מחאה והיה ביהודה והחזיק ביהודה הוי חזקה –

I can say that in truth a מחאה שלא בפניו is not a מחאה, and the reason why if the מחאה שלא בפניו was in יהודה and the חזקה was in יהודה it is a חזקה (is not because a מחאה שלא בפניו, but rather) –

לפי שהיא נשמעת ויבא וימחה לפני המחזיק –

Because the חזקה is heard everywhere in יהודה and so the מערער will come and be מוחה in the presence of the מחזיק –

אבל מיהודה לגליל אין החזקה נשמעת ומשום הכי לא היא חזקה¹⁵ –

However from יהודה to גליל the חזקה is not heard so far away, and therefore it is not a חזקה (but not because מחאה שלא בפניו הוי מחאה). However since we see that the גמרא derives from the ruling of the רבנן that מחאה היא בפניו הוי מחאה we must –

אלא ודאי פשיטא ליה לגמרא דהחזקה נשמעת מרחוק אבל מחאה לא¹⁶ –

Rather assume that it is certainly obvious to the גמרא that a חזקה can be heard from afar, however not a מחאה; it cannot be heard as far as a חזקה –

ולהכי מוכח לעיל שפיר דסברי רבנן דהויא מחאה שלא בפניו –

And therefore the גמרא previously correctly proved that the רבנן maintain that a מחאה שלא בפניו is valid –

דאי לא היא מחאה אלא צריך לבא לפני המחזיק –

For if it is not a valid מחאה, but rather the מערער is required to appear before the מחזיק –

אם כן מיהודה לגליל תהא חזקה –

If indeed it is true, so there should be a חזקה even from יהודה to גליל –

¹³ יהודה by חזקה it is a מחאה, for otherwise why is it a מחאה שלא בפניו היא מחאה, that the רבנן maintain that עמוד א' said on the רב (שלא בפניו) ויהודה.

¹⁴ The הגהות הב"ח amends this to read לא (instead of דלא).

¹⁵ According to this logic, the מחלוקת between the רבנן and ר"י will be that the רבנן maintain that a חזקה can only reach within the מדינה (but not outside the מדינה), and ר"י maintains that a חזקה can reach even as far as אספמאי; however the מחאה must be בפניו (according to both רבנן and ר"י).

¹⁶ See תוס' לח,א ד"ה מחאה.

כמו שביהודה יש לו לילך ולמחות¹⁷ מיהודה לגליל נמי ילך לפניו ומחה¹⁸ –

for just as in יהודה the **מערער** is required to go and be מוחה in the מחזיק's presence (for we are now assuming מחאה היא בפניו לא הוי מחאה), so too from יהודה to גליל the מחאה should also go and be מוחה in the מחזיק's presence, but since we see that there is no חזקה, the only explanation is that the מחאה היא בפניו, however the מחאה does not travel as far as the חזקה, therefore in יהודה the מחאה היא בפניו will reach the מחזיק but not from יהודה לגליל.

In summation; we can either assume that חזקה ומחאה are heard equally or that חזקה can be heard more than מחאה. If we assume that a חזקה is heard further than a מחאה (it can be heard מיהודה), we can understand how רב derives that the מחאה היא בפניו maintain מחאה. The מחאה היא בפניו, the only way to explain why it is a חזקה in יהודה and not in גליל is if we assume that the מחאה is made בפניו, therefore מיהודה ליהודה it will be heard and the מחאה will not be heard (even though the חזקה will be heard לגליל). However if we require a מחאה בפניו what is the difference between יהודה and גליל. This is all true if we maintain that the חזקה is more publicized than the מחאה.

However if we assume (as the 'וכי תימא' does) that the publicity of a חזקה ומחאה are equal, then we can easily explain the difference between יהודה and גליל (without assuming מחאה היא בפניו הוי מחאה); in יהודה it is a חזקה, since the חזקה is heard in יהודה the מחזיק will come and be בפניו, however in גליל where the חזקה is not heard there can be no מחאה or חזקה; why did רב assume that the מחאה היא בפניו maintain מחאה. This proves again that we must assume that a חזקה is heard further than a מחאה and מחאה היא בפניו is a valid מחאה according to the רבנן. The question remains perhaps ר"י also agrees that מחאה היא בפניו, so why does רב rule אין מחזיקין בנכסי בורח, if he can make a מחאה היא בפניו.

answers: תוספות

ויש לומר מדלא תני רבי יהודה אומר ויבא לשנה אחרת ומחה ויודיעהו¹⁹ –

And one can say; we know that ר"י maintains מחאה היא בפניו לא הוי מחאה, since the משנה did not state and the מערער will come the following (third) year and protest, and [they] will inform the מחזיק -

שמע מינה שצריך למחות לפניו. רבינו יצחק:

We can derive from this that he must be מוחה in the presence of the מחזיק. This

¹⁷ See 'Thinking it over' # 1.

¹⁸ See 'Thinking it over' # 2.

¹⁹ [Others amend this to read ויודיעהו.] If ר"י meant to say that he can be בפניו (in יהודה), the משנה should not have just said that the מערער will come (and protest), for since he is not protesting בפניו we need to allow time that the מחזיק will be informed of the מחאה (so he can retain his שטר); the משנה should have added that there is sufficient time for the מערער to come on the third year (and protest) and eventually the מחזיק will be informed before the end of the third year. The fact that the משנה does not add ויודיעהו indicates that no additional time is allotted to inform the מחזיק, since the מחאה is done only בפניו.

ר"י is attributed to the (תוספות).

SUMMARY

The ruling of רב is only by (מחמת ממון) בורח, but not by a person who left willingly. ויודיעוהו must be בפניו, since he did not state ר"י maintains that a מחאה

THINKING IT OVER

1. From תוספות here it seems that if we maintain מחאה הוא לא בפניו, it would be incumbent on the מערער to travel (even from מדינה למדינה and certainly) מחאה הוא לא. ²⁰ However previously ²¹ תוספות taught that if מחאה הוא לא, then it will not be a חזקה, but the מערער will not be required to travel לעיר לעיר! ²²

2. תוספות writes that if we maintain (according to the רבנן) that מחאה הוא לא בפניו, then just as the מערער is required to travel מיהודה ליהודה and make a מחאה בפניו, he should also be required to travel מיהודה לגליל and make the מחאה בפניו. ²³ However how can we compare the two cases; perhaps the חכמים only required him to come a short distance (מיהודה ליהודה), but not a far (and dangerous) distance (מיהודה לגליל)?! ²⁴

²⁰ See footnote # 17.

²¹ כט,א ד"ה אלא.

²² נח"מ.

²³ See footnote # 18.

²⁴ נח"מ.